Hvad der også er uheldigt ved mailtråd-sagen er, at en tidligere undersøgelse på Aarhus Universitet af omgangstonen blandt medarbejderne og den efterfølgende kampagne for at forbedre selvsamme omgangstone, i ovenstående tilfælde åbenbart har været for døve øren.

Den gode omgangstone bør være en selvfølgelighed, uanset om man er ph.d.-studerende eller professor.

Ligeledes er og bør det være en selvfølgelig, at ethvert universitet skal opfordre til og støtte al form for sund skepsis og kritik overfor publicerede data – skepsis er en del af videnskabens DNA.

Under kommentaren her kan du finde svar fra dekanen og den forsker, hvis studie er trukket tilbage.

LÆS OGSÅ: #Metoo på universiteterne: 689 forskere har oplevet sexistisk adfærd

LÆS OGSÅ: Forskningsfriheden er truet på danske universiteter

Forskeren Jacob Shersons version af sagen

Før publicering af ovenstående kommentar har Forskerzonen forevist den for Flemming Besenbacher, dekanen og den forsker, hvis Nature-artikel blev trukket tilbage.

Besenbacher har sagt, hvad han har at sige i Berlingske, hvor han har beklaget sit »bramfri« ordvalg, men fastholder, at kritikerne handlede »ukollegialt«.

Kristian Pedersen, dekanen for det Naturvidenskabelige Fakultet på Aarhus Universitet, svarer således:

»Jeg vil gerne endnu en gang beklage min bemærkning. Den var ikke var møntet på nogen specifikt. Min ytring var et udtryk for min personlige frustration over manglende afklaring og fastfrosset dialog mellem parterne i sagen. Det var på ingen måde en acceptabel bemærkning, og jeg har undskyldt og fortryder, at jeg skrev sådan i mailen. Det er helt centralt for mig, at vi har faglig dialog mellem forskere på universitetet og at det foregår i en ordentlig tone og med gensidig respekt, så det fører til faglig fremdrift«.

Jacob Sherson, professor MSO ved Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet, og én af hovedforfatterne bag Nature-artiklen, giver herunder sin version af sagsforløbet.

Sherson: Vi har handlet efter råd fra førende eksperter

Sagen om tilbagetrækningen af vores Nature-artikel har givet anledning til diskussioner af forskningsfrihed, eksterne fondes indflydelse på universiteterne og korrekt håndtering af fagfællekritik og fejl i forskning.

Alle disse diskussioner – herunder ovenstående kommentar af Peter Hokland – er både relevante og aktuelle i dagens forskningslandskab.

Jeg finder det dog uheldigt, at de tager udgangspunkt i Berlingskes, i min optik, lettere ensidige historiefortælling. Derfor vil jeg i det følgende kort opridse nogle af sagens mindre dækkede aspekter.

I 2016 publiceredes vores artikel med hovedpointen, at man ved hjælp af spilleres input kan løse kvantemekaniske problemer bedre end med rene, standardalgoritmer (Videnskab.dk skrev om vores resultater **her**).

I 2017 præsenterede den hollandske kvantefysiker Dries Sels en kritik, der med hans og Berlingskes ord satte hele vores projekt »på gyngende grund«.

Hans kritik blev dog allerede i 2017 pure afvist af tre internationale fagfæller blandt andet med begrundelsen, at hans arbejde ikke var overraskende i forhold til vores resultater, og at det var »unfair«, at han retoucherede vores bedste algoritmer fra Nature-artiklen ud af sin præsentation.

Vi blev af eksperter på kvantekontrol-feltet rådet til ikke at indgå i en offentlig mudderkastning, men i stedet at det eneste holdbare faglige svar ville være at lave et nyt studie med flere spiludfordringer og flere algoritmer.

Dette studie er publiceret i januar 2021 og bekræfter hovedpointen fra vores oprindelige arbejde. Sideløbende blev Sels' argumentation over de næste to år kritiseret både af flere internationale eksperter og i flere omgange af fakultetets rådgiver for ansvarlig forskningspraksis.

»En faglig kommunikation, der er gået helt skævt«

I april 2019 fremlagde AU-datalogen Allan Grønlund en langt mere grundig numerisk undersøgelse af problemet, som egentlig kunne have været medvirkende til en hurtig afklaring af de faglige uoverensstemmelser.

Desværre valgte Grønlund at præsentere sine resultater som en 'verifikation' af Sels' kontroversielle arbejde.

Jeg foreslog med det samme, at vi sammen kunne publicere en afklarende redegørelse, men den mudrede sammenblanding af Grønlunds lødige, konkrete numeriske arbejde og Sels' konfrontatoriske og misvisende generelle anklager førte desværre til et efterfølgende

forløb, der med Praksisudvalgets ord »har karakter af en faglig kommunikation, der er gået helt skævt og har skabt personlig mistillid mellem parterne«.

At vi ikke formåede at etablere en åben og gensidigt respektfuld faglig dialog er min største fortrydelse i hele dette forløb, fordi vi sammen kunne have opdaget fejlen, afdækket fejlens betydning og være kommet videre til den interessante faglige dialog.

Sammenfattende er der altså – set fra mit perspektiv – en verden til forskel mellem det faktiske forløb og Berlingskes fremstilling af, at både vi og ledelsen på Aarhus Universitet i tre år udviste passivitet overfor en lødig faglig kritik.

Jeg kunne have gjort ting anderledes

Til sidst mangler vi lige den vigtige krølle med både Flemming Besenbachers og dekan Kristian Pedersens farverige sprogbrug.

Det er væsentligt at forstå, at udtalelserne ikke er møntede på de to faglige kritikere, men derimod tre interne kritikere, der med egne ord ikke har »en holdning til det faglige« og i stedet i diverse fora slog på tromme for »at god videnskabelig praksis må være, at en sådan faglig uenighed føres som en artikel/kommentar udsat for fagfællebedømmelse«.

Vi havde ikke lyst til at give en kortsigtet kommentar på Sels' kritik, fordi det dårligt kunne gøres, uden at vi rejste en meget alvorlig anklage om tvivlsom forskningspraksis overfor Sels.

Det ønskede vi ikke at udsætte en ung forsker for i en sag, som på daværende tidspunkt ikke tiltrak sig nogen form for opmærksomhed andre steder end på Aarhus Universitet.

Som detaljeret ovenfor har vi jo netop i stedet, efter råd fra førende eksperter på feltet, fulgt deres overordnede forslag i gennem hele forløbet – bare måske ikke på den måde de ønskede sig.

For mig handler sagen derfor ikke om god overfor dårlig videnskabelig praksis, men om en rodet sammenblanding af forskellige faglige diskussioner og eksterne parters forslag til forskningpraksis.

Det handler heller ikke om **retten** til at rejse en faglig kritik, men nærmere om **pligten** til at lytte – også hvis svaret ikke er det, man kan lide.

Det er samtidig en påmindelse om, at man det er meget svært at fremsætte lødig forskningsmetodisk kritik, hvis man ikke samtidig er villig til at sætte sig ind i de faglige nuancer.

Med bagklogskabens briller kan jeg bestemt nu finde eksempler på, hvad jeg kunne have gjort for at afmontere den fastlåste kommunikation.

Graden af gensidige misforståelser har givet anledning til væsentligt pres og frustration, som blandt andet resulterede i, at jeg blev stress-sygemeldt i sommeren 2020.

Uden at billige, kan jeg derfor godt forstå Flemming Besenbachers fortalelse i et øjeblik af voldsom indignation over det uretfærdige i miskommunikationen.

Kilder

- Peter Hokland (AU)
- Jacob Shersons profil (AU)
- Kristian Pedersens profil (AU)
- 'Exploring the quantum speed limit with computer games', Nature (2016), DOI: 10.1038/nature17620
- 'Crowdsourcing human common sense for quantum control', American Physical Society (2021), DOI: 10.1103/PhysRevResearch.3.013057
- 'Kritik af forskerfejl vakte dyb vrede: Kritikere blev kaldt »redeskidere« og »bavianer«, som skulle have tape for munden', Berlingske (søndag d. 17. januar 2021)